

1984 Actueler dan ooit

Toen Orwell zijn laatste roman in het jaar 1949 publiceerde had de befaamde auteur nooit kunnen vermoeden op welke wijze zijn verhaal 1984 verbonden zou zijn aan de actualiteiten van 2021. Denk aan het Pegasus spyware schandaal, waarbij een Israëliisch bedrijf aan verschillende dictaturen software verkocht die vervolgens gebruikt werd om journalisten, dissidenten en mensenrechtenactivisten te achtervolgen, op te sporen en in het geval van Jamal Khashoggi op gruwelijke wijze te vermoorden. Denk ook aan de recentelijk onthulde Paradise Papers die pijnlijk blootleggen hoe de elites van multinationals en politieke machthebbende hun rijkdom kunnen verbergen voor belastingdiensten en op corrupte wijze zaken kunnen doen met dictators en criminelen wereldwijd. In ons eigen land is de Toeslagenaffaire tekenend voor de manier waarop de Nederlandse overheid van alles mag weten over de gewone burger terwijl diezelfde burgers machteloos tegenover een overheidsapparaat komen te staan, zelfs wanneer zij juridisch in het gelijk worden gesteld.

Dit resoneert met de waarschuwingen van Orwell voor een dystopische maatschappij waarin de gewone burgers zelfs kennis van feiten of geschiedenis worden afgenomen om volledig geloof in een almachtige staat te propageren. Daarom voelen we de noodzaak om opnieuw dit boek van Orwell tegen het licht te houden. De krachtige muziek van de Estse componist Mihkel Kerem speelt hierin een belangrijke rol.

Kerem groeide op in de Sovjet-Unie en had gehoord van het bestaan

van 1984 maar kon het boek niet in handen krijgen. Als student in Londen kwam hij het werk voor het eerst tegen en was meteen gegrepen om daar muziek bij te componeren. Jaren later is dat in opdracht van het New European Ensemble tot stand gekomen. Kerem componeerde een werk vol felle en wrede klanken die de wereld van 1984 vertegenwoordigen. Tegelijkertijd bevat het stuk vele momenten van lichtheid die de menselijkheid van de personages Winston en Julia belichten. Kerem koppelt steeds terugkerende motieven aan personages en elementen uit het verhaal. Zo heeft Winston, gespeeld door de solocellist een duidelijk thema dat aan het begin te horen is. Julia's thema wordt gespeeld door de eerste viool. Slechterik O'Brien die Winston in de val lokt, wordt vertolkt door de altviolist.

De overige elementen in de voorstelling, waaronder de filmscènes geregisseerd en gefilmd door Gijs Besseling en de voordracht van teksten uit het boek door acteur Boris van der Ham, zijn bedoeld om de muziek uit te vergroten. Uitbeeldingen van het verhaal zoals vertegenwoordigd door de muziek zijn dus in de filmlaag te zien en worden gespeeld door de musici die de rollen van Winston, Julia en O'Brien in het muziekstuk tevens op hun instrument spelen. De gebruikte teksten uit het boek verbinden de muziek en scènes aan elkaar om de verhaallijn te verduidelijken.

Om de connectie met de huidige wereld nog scherper te maken is een inleidende toelichting gemaakt met klokkenluider Edward Snowden. Snowden deed de onthulling over de Amerikaanse NSA en de mate waarin de communicatie van gewone burgers wordt onderschept en afgeluisterd. Snowden: *"Increasingly we*

lose our seat at the table and our ability to steer the future and all of these processes begin from the corruption of language which was Orwell's greatest fear." De technologische vooruitgang maak het mogelijk om ons onder toezicht te houden en is niets minder dan een stap in de richting van Orwells' dystopie.

New European Ensemble

Het New European Ensemble werd in 2009 in Nederland opgericht door gepassioneerde internationale musici. Het ensemble werd in de pers bejubeld om haar 'fantastische' (NRC) en 'exemplarische uitvoeringen' (Volkskrant) en werd geprezen als 'een van de beste ensembles van Nederland' (*Nieuwe Noten*). Vooraanstaande componisten waaronder Kaija Saariaho, Magnus Lindberg, Mark Anthony Turnage, Bright Sheng en Anna Thorvaldsdóttir werken met de groep.

De missie van het ensemble is om hedendaagse en 20e-eeuws repertoire op een aangrijpende wijze te presenteren daarom zoekt het ensemble vaak naar combinaties met film, literatuur, dans, theater en beeldende kunst.

Befaamde componisten uit binnen- en buitenland schrijven opdrachtwerken voor de groep. Dat zijn bekende namen als Mark Anthony Turnage, José Maria, Anna Thorvaldsdóttir, Guo Wenjing, Carlo Boccadoro, Martijn Padding en Klas Torstensson.

Het New European Ensemble speelt in alle vooraanstaande

concertzalen en theaters in Nederland waaronder het Concertgebouw, Muziekgebouw aan't IJ en Theater Carré in Amsterdam, De Doelen in Rotterdam, Tivoli Vredenburg in Utrecht en de Koninklijke Schouwburg in Den Haag. Ook is het ensemble regelmatig te horen bij belangrijke festivals in binnen en buitenland waaronder Gaudeamus Muziekweek, November Music, Festival Vlaanderen, Shanghai New Music Week, Beijing Contemporary Music Festival en Svensk Musikvår. Meerdere internationale tournees naar de VK, Zweden, Finland, Duitsland China, België, Duitsland en Italië.

Het New European Ensemble werkt ook regelmatig met componisten en musici in opleiding als partner van het Koninklijk Conservatorium en bij overige conservatoria in binnen- en buitenland.

Mihkel Kerem

Kerem (geb. 1981) is werkzaam als componist, violist, kamermusicus en concertmeester. Hij is tegenwoordig werkzaam als 2e concertmeester van het Liverpool Philharmonic en lid van het New European Ensemble. De traditionele Baltische en met name Estse muziek zijn van grote invloed op zijn composities. Hij studeerde compositie bij Mati Kullberg, Jaan Rääts en William Mival. Kerem heeft inmiddels ruim 170 werken gecomponeerd waaronder 6 symfonieën. Zijn stukken warden in de Verenigde Staten, Rusland en door heel Europa uitgevoerd. Hij was composer in residence voor het

Schleswig Holstein Festival in Duitsland en voor het Aurora Festival in Zweden. Zijn stukken warden uitgevoerd door het Nationaal Orkest van Estland, Talinn Chamber Orchestra, Oulu Sinfonia, Joensuu City Orchestra, Camerata Nordica en het Chilingirian String Quartet. Inmiddels zijn meerdere albums verschenen met zijn werk waaronder de eerste 3 symfonieën met het Nationaal Orkest van Estland.

Boris van der Ham

Boris van der Ham is werkzaam als acteur, zanger, schrijver en bestuurder in het bedrijfsleven, de cultuur, de zorg, de media en het onderwijs. Zijn eerste album Niemand dan Wij verscheen in 2020. Zijn meest recente boek Nieuwe Vrijdenkers vertelt 12 verhalen van voormalige-moslims. Naast boeken publiceert hij regelmatig columns en opnie artikelen. Als acteur speelde hij bij de Appel, Hollandia en Theater van Oosten. Hij was ook te zien in de musical Ciske de Rat en in tv-series waaronder De Enclave. Tussen 2002 en 2012 was hij volksvertegenwoordiger in de Tweede Kamer. Na

Willem Stam – solo cello

Cellist Willem Stam groeide op in Calgary, Canada. in 2006 kwam hij studeren aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Hij is werkzaam als solist, kamermusicus en dirigent in vele verschillende settingen.

Hij is medeoprichter van het Ysaÿe Trio en het New European Ensemble waarmee hij door heel Nederland en Europa optreedt. Het Ysaÿe Trio nam twee albums op voor de DRC label. Met het New European Ensemble speelde hij soloconcerten van Kaija Saariaho en Oene van Geel.

Hij studeerde cello bij Dmitry Ferschtman en John Kadz. Hij is werkzaam als pedagoog en geeft masterclasses in Canada, Zuid Amerika en Europa. Hij werkte tussen 2006-2019 als artistiek leider van het Aurora Festival in Zweden.

1984

Tekst George Orwell

Componist en dirigent Mihkel Kerem

Acteur Boris van der Ham

Inleiding Edward Snowden

Cello solo Willem Stam

Ensemble New European Ensemble

Videobeelden Gijs Besseling

Regie Emlyn Stam

Vertaling Karim Ameer

Projectleider Educatie Mieke van der Ven

Duur 65 minuten

Met dank aan Fonds Podiumkunsten, Gemeente Den Haag, Kersjesfonds.

Musici

Piccolo Felicia van den End

Hobo Christopher Bouwman

Esklarinet & basklarinet James Meldrum

Contrabasfagot Jaap de Vries

Hoorn Jan Harshagen

Trompet Ryan Linham

Trombone Sebastiaan Kemner

Percussie Ryoko Imai

Viool 1 Rada Ovcharova

Viool 2 Maria Kouznetsova

Altviool Emlyn Stam

Cello Maria de Ferreira Nabeiro

Contrabas Marijn van Prooijen

Scan onderstaande QR code voor meer informatie:

Scan this QR code for more information:

